

BREZ ZAUPANJA V MANAGEMENT NE BO PREOBRAZBE

Raziskava Zaupanje v slovenski management je pokazala, da v Sloveniji zaupamo znanim managerjem, manj pa managementu na splošno. | Dejan Verčič

Zaupanje je pomembna družbena dobrina. Brez medosebnega zaupanja v svoje bližnje smo ljudje nesrečni in lahko zbolimo. Brez abstraktnega zaupanja v neznance se tržno gospodarstvo ne more razvijati: če ljudem v banki ne zaupam, ker jih osebno ne poznam, potem sodobno bančništvo ni mogoče. Če ne zaupam neznanecem, da mi bodo plačevali račune, potem

institucijam zaupajo (glej graf). Izkazalo se je, da Slovenci najmanj zaupamo politikom in managementu na splošno. Sindikatom ne zaupamo. Zaupanje je večje v novinarje in največje v konkretna vodstva organizacij. Pri konkretnih, osebno poznanih vodstvih na zaupanje najbolj značilno vpliva dejavnost podjetja. Zaposleni v javnem sektorju imajo popolnoma drugačen vzorec zaupanja v svo-

poročila o dveh velikih tajkunih, Igorju Bavčarju in Bošku Šrotu, da ljudje ne zaupajo managerjem. Ti naj bi bili zaradi dveh črnih ovc videni kot požrešni in skrbeči le za svojo korist. Nezakonito naj bi si prillašali tuje premoženje in hitro bogateli predvsem zaradi svojih dobrih povezav s politiko in veliko brezobzirnosti ter predrznosti. Po ljudskem mnenju naj ne bi bila najbolj razvita ekscesa, temveč simptoma brezzakonja, ki nas postavlja na divji vzhod. Ampak za takšno podobo so krivi mediji. Večina managerjev, ki jih ljudje osebno poznajo in s katerimi imajo konkretne izkušnje v organizacijah, v katerih so zaposleni, pa so dobri in vredni zaupanja. Od tod tudi razlika med majhnim zaupanjem v management na splošno in znane managerje v podjetjih, v katerih so respondenti zaposleni.

Brez zaupanja v neznance se tržno gospodarstvo ne more razvijati.

bom prodajal znanecem na kredit, drugim pa le za gotovino, in ostali bomo na ravni primitivne trgovine. Raziskava, ki smo jo opravili v Pristopu in Valiconu v sodelovanju z Združenjem Manager, je pokazala, da smo v Sloveniji na nizki ravni abstraktnega zaupanja v neznance in da zaupamo le znanim managerjem. To se na prvi pogled zdi dobro, pa ni.

je vodilne kot drugi. Enostavno so nekje v zlati sredini, niso ne preveč navdušeni in ne preveč nezadovoljni. Pri drugih je drugače. Na pozitivni strani so podjetja s 30 do 250 zaposlenimi v storitvenem sektorju. V teh so ljudje najbolj zadovoljni z vodilnimi. Na negativni strani so podjetja iz realnega sektorja, srednja in velika proizvodna podjetja pa tudi najmanjša še zajeta podjetja, tista s 30 do 50 zaposlenimi.

Kaj pa, če novinarji niso nič krivi?

Možna pa je tudi drugačna razlaga. Razlika med velikim nezaupanjem v management nasploh in zaupanjem v osebno poznane managerje je le razlika med majhnim abstraktnim in velikim osebnim zaupanjem, po čemer smo torej še premoderna družba. Kaj pa, če novinarji niso nič krivi in Slovenci zaupamo znanecem in ne zaupamo neznanecem? Tudi majhno zaupanje v politike ni tako samoumevno, kot ga komentatorji pri nas pogosto odpravljajo in kot ga opisuje slovenski pregovor o tem, da je politika k ... Brez zaupanja v politično ureditev in njene nosilce ni trdne demokracije. V državah na severozahodu Evrope, ki si jih pri nas pogosto dajemo za zgled, ljudje bistveno bolj zaupajo politikom kot mi. Podobno je z zaupanjem v managerje. Resne gospodarske preobrazbe Slovenije si brez zaupanja v management sploh ni mogoče zamisliti, zato velika razlika med nezaupanjem v management na splošno in zaupanjem v poznane managerje ni nujno dobra, najverjetneje je zelo slaba. Zato se managerji ne bi smeli zadovoljiti z zaupanjem v poznane managerje; management bo pri nas resen poklic šele takrat, ko mu bodo ljudje zaupali kot družbeni instituciji. ■

Najmanj zaupamo politikom

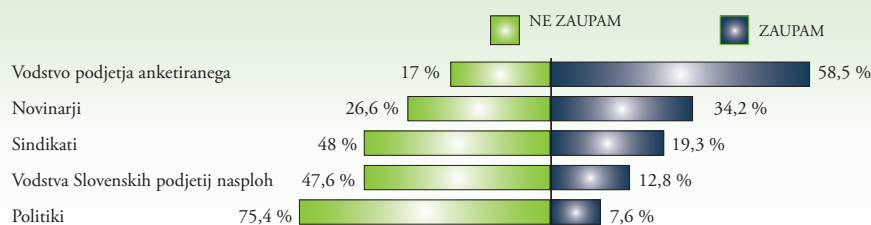
Sodobne družbe temeljijo na visoki stopnji abstraktnega zaupanja med neznanci, ki med seboj sodelujejo na daljavo in mnogi se ne le nikoli ne spoznajo, temveč eni za druge sploh ne vedo. V okviru omenjene raziskave smo ljudi vprašali, katerim družbenim

Dve črni ovci

A zaustavimo se pri razliki med nezaupanjem v družbeno institucijo managementa in zaupanjem v konkretne in poznane managerje v organizacijah, v katerih smo zaposleni. Po eni možni razlagi so kriva novinarska

KONKRETNO O NE/ZAUPANJU

Raziskava, ki sta jo opravili družbi Pristop in Valicon v sodelovanju z Združenjem Manager, je bila s pomočjo telefonske ankete izvedena na reprezentativnem vzorcu 2242 vprašanih. Rezultati raziskave so bili javno predstavljeni oktobra na okrogli mizi v Domu gospodarstva, prav tako so bili s publikacijo, v kateri so predstavljeni rezultati raziskave, seznanjeni člani Združenja Manager. Celotna publikacija je dosegljiva na spletni strani Združenja Manager.

Dr. Dejan Verčič je ustanovitelj družbe Pristop in profesor na Fakulteti za družbene vede v Ljubljani.